

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2005 rd

**Statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag gällande statligt stöd för regionala ändamål och användning av strukturfonderna för delfinansiering av investeringar —
Finlands ståndpunkt**

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 4 februari 2005 en kompletterande utredning 1. KTM 27.01.2005 och 2 mars 2005 en kompletterande utredning 2. KTM 24.02.2005 om kommissionens förslag gällande statligt stöd för regionala ändamål och användning av strukturfonderna för delfinansiering av investeringar— Finlands ståndpunkt (E 58/2004 rd) till förvaltningsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handels- och industriminister Mauri Pekkarinen
- statssekreterare Anssi Paasivirta, konsultativ tjänsteman Auli Korhonen och överinspektör Kari Virtanen, handels- och industriministeriet
- konsultativ tjänsteman Jussi Ylilahti, inrikesministeriet

- enhetschef Keijo Sahrman, Finlands Kommunförbund
- landskapsdirektör Altti Seikkula, Mellersta Österbottens förbund
- landskapsdirektör Olav Jern, Österbottens förbund
- landskapsdirektör Pekka Turunen, Satakuntaförbundet
- programchef Pirjo Peräaho, Mellersta Finlands förbund
- regionaldirektör Leo Aho, Brahestads region
- kommundirektör Jukka Hiltunen, Karstula kommun
- kommundirektör Stig Östdahl, Kronoby kommun
- stadsdirektör Jaakko Nahkuri, Brahestads stad
- utvecklingschef Aarne Kultalahti, Uleåborgs stad.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare lämnat utlåtande FvUU 21/2004 rd — E 58/2004 rd i ärendet.

UTREDNINGEN

Förslagets huvudsakliga innehåll

Det handlar om kommissionens nya, reviderade samrådsdokument om nya regler för statligt stöd för regionala ändamål, s.k. riktlinjer, som offentliggjordes i december 2004, och en åtföljande nödvändig precisering av Finlands ståndpunkt. Finlands gällande ståndpunkt hänför sig till kommissionens samrådsdokument från våren 2004, som regeringen lämnat utredning E 58/2004 rd om till riksdagen den 16 juni 2004.

Riktlinjerna för regionalstöd gäller nationellt finansierade stöd. I den mån EU-bestämmelserna tillåter att strukturfondsmedel används till delfinansiering av investeringar tillämpas riktlinjerna också på dem. Riktlinjerna anger dels stödberättigade områden, dels taket för investeringsstöd i stödområdena. Medlemsstaternas nuvarande stödkartor gäller till slutet av 2006.

Kommissionen föreslår att glest befolkade områden ($< 12,5$ invånare/km²) efter 2006 ska bli regioner enligt artikel 87.3c i EG-fördraget. I sitt nya förslag föreslår kommissionen att gles befolkning ska definieras enligt NUTS III, vilket betyder att stödberättigade områden täcker in omkring 24 % av befolkningen i Finland. Vidare föreslår kommissionen att de nuvarande regionerna enligt artikel 87.3a blir regioner enligt artikel 87.3c under en övergångsperiod från 2007 till 2013, om de inte längre uppfyller kriterierna för a-regioner, alltså bnp/invånare < 75 % av medeltalet för EU 25. Enligt det nya samrådsdokumentet är stödnivån för övergångsområdena lägre än för glest befolkade områden. Dessutom har kommissionen preciserat sina förslag om bl.a. investeringsstöd och driftsstöd.

Enligt bedömning kan förslagen i det nya samrådsdokumentet ytterligare minska stöden för både regioner som är berättigade till regionalstöd och projektstöd.

Regeringens ståndpunkt

EU-ministerutskottet beslutade den 18 februari 2005 om följande preciseringar av ståndpunkten:

1. Glest befolkade c-regioner: Finland anser att EU ska hålla fast vid tidigare antagna riktlin-

jer, dvs. att regionalstödet inriktas på de minst utvecklade regionerna. Definitionen av glest befolkat område ($12,5$ invånare/km²) täcker i allt väsentligt in dessa områden i Finland. Men kommissionens förslag om hur regionalstödet ska inriktas kräver en viss rörelsemarginal. På så sätt kan det säkerställas att de allra svagast utvecklade regionerna, inbegripet regioner inom det gamla mål 6-området som inte räknas till NUTS II-områden samt skärgårdsområden och Åland (utom Mariehamn), också i framtiden omfattas av regionalstöd. Finland föreslår att kommissionens förslag utvidgas för att stödområdet ska omfatta dessa glest befolkade områden med svag bnp. Storleken på den nödvändiga rörelsemarginalen vore omkring 5 % av landets befolkning.

Om detta alternativ inte går igenom föreslår Finland att problemregionerna tas upp inom ramen för stödområdet genom att de byts ut mot landets mest utvecklade områden utanför stödkartan. Detta alternativ betyder inte nödvändigtvis att den folkmängd som omfattas av stödet ökar jämfört med kommissionens förslag. Beslut om en viss marginal fattas särskilt.

Finland tillstyrker att kriteriet för glest befolkade områden primärt tillämpas på NUTS II-nivå. Då krävs det en mindre marginal.

2. Driftsstödet för synnerligen glest befolkade områden (det tidigare driftsstödet för arktiska områden): Finland tillstyrker kommissionens förslag till driftsstöd. Finland ställer sig också bakom kommissionens ambition att förlänga det nuvarande transportstödet. Finland är också för att bevilja driftsstöd som är större än transportstödet för synnerligen glest befolkade områden (< 8 invånare/km²). Utgångspunkten för avgränsning av synnerligen glest befolkade områden bör vara mål 6-området.

Inom synnerligen glest befolkade områden bör det också vara möjligt att bevilja höjda investeringsstöd (t.ex. bonus på 10 procentenheter) jämfört med den allmänna stödnivån för glest befolkade c-områden.

3. Finlands övriga detaljkrav på de nya riktlinjerna för regionalstöd: Ståndpunkterna i skri-

velse E 58/2004 rd som lämnades till riksdagen den 16 juni 2004 gäller i övrigt utan ändringar, men regeln om gruppundantag preciseras med följande kommentar om transportstöd: Finland tillstyrker dessutom en regel om gruppundantag för regionalstöd. Kommissionens förslag är motiverat för att underlätta de administrativa procedurerna när hotet om konkurrenssnedvridning är litet. Driftsstöd för transportsektorn är t.ex. en stödform med få konkurrenssnedvridande verkningar och bör därför omfattas av gruppundantag. Likaså är det motiverat att använda bruttonivå i stället för nuvarande nettonivå.

EU-ministerutskottet beslutade den 18 februari 2005 om ytterligare följande tillägg:

a) Höjda övergripande stöd: Finland anser att de övergripande stöden också i framtiden bör

medge bonus, om ett projekt genomförs i ett stödberättigat område.

b) Regler om att investeringar ska hållas kvar för att undvika stödspekulation: Finland delar kommissionens farhågor för ökad osund konkurrens om företagslokaliseringar. Det behövs effektiva instrument mot problemet. Att förlänga kravet på att investeringar ska hållas kvar till sju år är inte det bästa instrumentet för ändamålet. Finland anser att det är motiverat att hålla fast vid femårsregeln.

c) Övergångsbestämmelsen om driftsstöd för regioner enligt artikel 87.3a: Finland föreslår att de c-regioner som ska bildas av regioner enligt artikel 87.3a ska få driftsstöd enligt nu gällande regler under en övergångsperiod på fem år.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finlands gällande ståndpunkt till en översyn av riktlinjerna för stöd för regionala ändamål hänför sig till kommissionens samrådsdokument från våren 2004, som förvaltningsutskottet har lämnat utlåtande FvUU 21/2004 rd — E 58/2004 rd om. I december 2004 kom kommissionen med en ny version av sina förslag om en översyn av stöden. Den kräver att Finland preciserar och kompletterar sina kommentarer.

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande FvUU 21/2004 rd i saken. Det menar att kommentarerna och konstaterandena i utlåtandet har fortsatt aktualitet. EU-ministerutskottet preciserade den 18 februari 2005 Finlands ståndpunkt på det sätt som framgår av regeringens kompletterande skrivelse 2. Av de orsaker som framgår av skrivelsen och med stöd av sakkunnigutredning anser utskottet att preciseringarna är behövliga och lämpliga.

På denna punkt vill utskottet också uppmärksamma att följande anteckning skrevs in i EU-ministerutskottets protokoll i samband med beslutet om Finlands ståndpunkt: Målet är att Finlands östliga och nordliga NUTS II-områden un-

der nästa period av strukturfondsfinansiering i sin helhet omfattas av EU:s målprogram.

Utskottet understryker att våra allra svagast utvecklade regioner, inbegripet de gamla mål 6-områdena som inte omfattas av NUTS II samt skärgårdsområden och Åland (utom Mariehamn), också i framtiden bör kunna räknas till områden som får regionalstöd. Utskottet tillstyrker kraftfullt Finlands framställning att kommissionens förslag utvidgas så att dessa glest befolkade regioner med svag bnp omfattas av stödområdet.

Utskottet stöder sig på utredning och finner regeringens ståndpunkt att kriteriet för gles bebyggelse primärt tillämpas på NUTS II-nivå är lämpligt.

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande FvUU 3/2004 rd om sammanhållningsrapporten och menar att gles befolkning och synnerligen gles befolkning bör definieras enligt en regions totala area, inte landarealen.

Så vitt utskottet kan se har kommissionens förslag om driftsstöd utvecklats i en positiv riktning. Transportstöd ska fortsatt betalas i områden med gles befolkning (färre än 12 invånare/km²). Det instämmer i Finlands förslag att

gruppundantag ska omfatta transportstöd. Kommissionen föreslår ett specialundantag för transportstöd i avfolkningsområden, men i det nya förslaget definierar kommissionen en region utifrån folktätheten (färre än 8 invånare/km²) i stället för utifrån arktiska områden. Utskottet tillstyrker förslaget. I de aktuella områdena ska det dessutom vara möjligt att betala ut andra former av driftsstöd än transportstöd för att tygla avfolkningen. Utskottet anser i likhet med regeringen att områden med särskilt gles befolkning bör avgränsas som mål 6-områden.

Utskottet har den uppfattningen att investeringsstöd spelar en stor roll för bättre sysselsättning och regional konkurrenskraft. I detta hänseende är det viktigt att inte bara nationella stöd utan också finansiering över EU:s strukturfonder kan inriktas på investeringar i framtiden. Ut-

skottet tillstyrker regeringens förslag om höjt investeringsstöd i synnerligen glest befolkade områden. Det är viktigt att det höjda investeringsstödet inte blir ett alternativ till driftsstöd, utan att båda vid behov är tillgängliga. Tillsammans erbjuder det ett effektivt instrument för att underlätta specialproblemen i regionerna. Med hänvisning till detta tillstyrker utskottet också regeringens förslag om höjda övergripande stöd inom områden som är berättigade till regionalstöd och övergångsbestämmelser för verksamhetsstöd.

Utlåtande

Förvaltningsutskottet meddelar

*att utskottet omfattar regeringens
ståndpunkt.*

Helsingfors den 3 mars 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Lasse Hautala /cent
Esko Kurvinen /saml
Lauri Oinonen /cent
Heli Paasio /sd

Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd
ers. Mika Lintilä /cent
Petri Salo /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.